

Briuselis, 2026 m. kovo 4 d.
(OR. en)

5290/25

Tarpinstitucinė byla:
2024/0102(NLE)

AELE 3
AND 2
SM 2
MI 15

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: TARYBOS SPRENDIMAS dėl Susitarimo, kuriuo steigiama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Andoros Kunigaikštystės bei San Marino Respublikos, kiekvienos kaip atskiros Šalies, asociacija, pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2026/...

... m. ... d.

**dėl Susitarimo, kuriuo steigiama
Europos Sąjungos bei jos valstybių narių
ir Andoros Kunigaikštystės bei San Marino Respublikos,
kiekvienos kaip atskiros Šalies, asociacija,
pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 217 straipsnį kartu su
218 straipsnio 5 ir 7 dalimis bei 8 dalies antra pastraipa,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2014 m. gruodžio 16 d. Taryba įgaliojo Komisiją Sąjungos vardu vesti derybas dėl asociacijos susitarimo su Andoros Kunigaikštyste (toliau – Andora), Monako Kunigaikštyste (toliau – Monakas) ir San Marino Respublika (toliau – San Marinas). Derybos buvo vedamos remiantis 2014 m. gruodžio 16 d. derybiniais nurodymais;
- (2) 2023 m. rugsėjo 17 d. Monakas ir Komisija susitarė sustabdyti derybas, kadangi abi pusės pastebėjo, kad neįmanoma suderinti Komisijos derybinių nurodymų ir Monako nustatytų ribų, kuriomis visų pirma siekiama išlaikyti nepakitusias jo piliečių gyvenimo, darbo ir būsto sąlygas šalyje;
- (3) atsižvelgiant į glaudžius istorinius, geografinius, kultūrinius, politinius ir ekonominius Sąjungos, Andoros ir San Marino tarpusavio ryšius, taip pat į jų norą stiprinti, įvairinti bei palaikyti santykius ir tuo tikslu nustatyti išsamią bei nuoseklią teisinę sistemą, derybos su Andora ir San Marinu buvo sėkmingai užbaigtos 2023 m. gruodžio 12 d.;

- (4) Susitarime, kuriuo steigiama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Andoros Kunigaikštystės bei San Marino Respublikos, kiekvienos kaip atskiros Šalies, asociacija, (toliau – Asociacijos susitarimas) numatytas Andoros ir San Marino dalyvavimas Sąjungos vidaus rinkoje ir susijusioje horizontaliojoje bei gretutinėje politikoje ir kartu juo pakeičiamos Sąjungos ir kiekvienos iš tų šalių esamos muitų sąjungos. Į Asociacijos susitarimą taip pat įtraukta galimo bendradarbiavimo su keturiomis laisvėmis nesusijusiose srityse, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, švietimo, mokymo ir jaunimo, socialinės politikos, aplinkos, vartotojų apsaugos, kultūros ir regioninės politikos, sistema;
- (5) siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos vidaus rinkos veikimą, Asociacijos susitarime numatytas dinamiškas reglamentavimo suderinimas. Į Asociacijos susitarimą taip pat įtrauktos nuostatos, kuriomis nustatomas ginčų sprendimo mechanizmas, pagal kurį Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra kompetentingas spręsti ginčus dėl Asociacijos susitarimo aiškinimo ar taikymo;
- (6) atsižvelgiama į Andoros ir San Marino kaip mažų valstybių padėtį remiantis prie Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) pridėta Deklaracija Nr. 3 dėl Europos Sąjungos sutarties 8 straipsnio. Atsižvelgiant į tai atliktos įvairios Asociacijos susitarimo prieduose išvardytų Sąjungos teisės aktų nuostatų adaptacijos, taip pat nustatyti keli tam tikrų Sąjungos *acquis* dalių įgyvendinimo ir taikymo pereinamieji laikotarpiai;

- (7) prie Asociacijos susitarimo pridėtame 3 bendrajame protokole dėl finansinių paslaugų (toliau – 3 bendrasis protokolas) suteikiama galimybė Andorai ir San Marinui į Sąjungos finansinių paslaugų vidaus rinką patekti palaiptinai, t. y. jie gali nuspręsti nesiekti patekti į visą Sąjungos finansinių paslaugų vidaus rinką. Tokia galimybė turėtų būti leista naudotis ne ilgiau kaip 15 metų nuo Asociacijos susitarimo įsigaliojimo;

- (8) atsižvelgiant į Andoros ir San Marino ypatumus, taip pat į su jais susijusias konkrečias taisykles ir nuostatas, kurios buvo įtrauktos siekiant užtikrinti tvarkingą ir patikimą rinkos integraciją, būtina nustatyti, kad patekimui į finansinių paslaugų srities rinką būtų taikomos specialios apsaugos priemonės, papildančios priemones, kuriomis reglamentuojami valstybių narių santykiai vidaus rinkoje, visų pirma susijusios su paslaugų teikimo vietos lygmeniu Andoroje ir San Marine reikalavimais bei Europos bankininkystės institucijos (EBI), įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1093/2010¹, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (EDPPI), įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1094/2010², Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI), įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1095/2010³, arba Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu institucijos (AMLA), įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1620⁴, (toliau – Europos priežiūros institucijos) įgaliojimais ekstremaliųjų situacijų metu;

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12, <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

² 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1094/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/79/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1094/oj>).

³ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 84, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj>).

⁴ 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1620, kuriuo įsteigiama Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucija ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 1094/2010 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L, 2024/1620, 2024 6 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>).

- (9) todėl galimybė patekti į Sąjungos finansinių paslaugų vidaus rinką turėtų priklausyti nuo to, koks bus visapusiško ir veiksmingo Sąjungos finansų sektoriaus *acquis* įgyvendinimo ir Andoros bei San Marino reguliavimo ir priežiūros sistemų patikimumo išsamus vertinimas, ir norint ja pasinaudoti reikės, kad Komisija priimtų teigiamą rekomendaciją, kuria būtų patvirtinta, kad visos Asociacijos susitarime nustatytos būtinos sąlygos įvykdytos, atsižvelgiant į atitinkamos Europos priežiūros institucijos ir Bendros pertvarkymo valdybos nuomones. Atitinkama Europos priežiūros institucija ir Bendra pertvarkymo valdyba, prižiūrint Komisijai, turėtų atlikti Andoros ir San Marino finansų sektoriaus išsamų įvertinimą, vadovaujantis 3 bendruoju protokolu ir laikantis šiame sprendime nustatytos procedūros, susijusios su priežiūros infrastruktūros vertinimo kriterijų ir metodikos, naudotinų atliekant tokį vertinimą, nustatymu;
- (10) Asociacijos susitarimas turėtų būti taikomas iš dalies laikinai pagal jo 112 straipsnį, kuriame numatytas laikinas Asociacijos susitarimo taikymas prieš jo įsigaliojimą, iki kol bus užbaigtos jam įsigaliojimo būtinos procedūros;
- (11) Asociacijos susitarimo pasirašymas Sąjungos vardu nedaro poveikio kompetencijos paskirstymui tarp Sąjungos ir jos valstybių narių. Šis sprendimas neturėtų būti aiškinamas kaip Sąjungos naudojimasis galimybe pasinaudoti savo išorės kompetencija srityse, kurioms taikomas Asociacijos susitarimas ir kurios priklauso pasidalijamajai kompetencijai, tiek, kiek Sąjunga dar nepasinaudojo tokia kompetencija Sąjungos viduje;

- (12) Asociacijos susitarimo dalių laikinas taikymas nedaro poveikio kompetencijos paskirstymui tarp Sąjungos ir jos valstybių narių pagal Sutartis;
- (13) tikslinga nustatyti konkrečias atstovavimo Sąjungai Asociacijos susitarimu įsteigtuose Asociacijos komitete, jungtiniuose komitetuose ir kituose organuose sąlygas. Kaip nustatyta ES sutarties 17 straipsnio 1 dalyje, Komisija turi atstovauti Sąjungai ir pareikšti Sąjungos pozicijas laikydamosi Sutarčių;
- (14) vadovaujantis SESV 218 straipsnio 7 dalimi, tikslinga nustatyti konkrečias sąlygas, pagal kurias būtų sprendžiama dėl pozicijų, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi Asociacijos susitarimu įsteigtuose jungtiniuose komitetuose, siekiant užtikrinti, kad Sąjungos priimti teisės aktai Asociacijos susitarimu reglamentuojamose srityse būtų įtraukti į Asociacijos susitarimą kuo greičiau po jų priėmimo ir perdavimo Andorai bei San Marinui, siekiant, kad tokie teisės aktai Sąjungoje, Andoroje ir San Marine, kiek įmanoma, būtų taikomi vienu metu;
- (15) vadovaujantis SESV 218 straipsnio 7 dalimi, taip pat tikslinga įgalioti Komisiją Sąjungos vardu patvirtinti tam tikrus Asociacijos susitarimo pakeitimus, kurie turi būti priimti pagal supaprastintą procedūrą arba kuriuos pagal Asociacijos susitarimo nuostatas turi priimti Asociacijos susitarimu įsteigtas organas. Turėtų būti nustatyta konsultavimosi su Taryba dėl tokių pakeitimų procedūra. Kiti sprendimai, kuriuos turi priimti Asociacijos susitarimu įsteigtas organas, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, turėtų būti patvirtinti Sąjungos vardu pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį;

- (16) siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai imtis skubių ir efektyvių veiksmų savo interesams pagal Asociacijos susitarimą apsaugoti, Komisija, laikydama atitinkamose Asociacijos susitarimo nuostatose nustatytų sąlygų, turėtų patvirtinti kompensacines priemones dėl netinkamo Asociacijos susitarimo taikymo, apsaugos priemones, taikomas tuo atveju, kai taikant Asociacijos susitarimą kyla didelių ekonominių, visuomeninių ar aplinkosauginių regioninio pobūdžio sunkumų, arba pusiausvyros išlyginimo priemones, apsaugos priemones, taikomas įvykus teroristiniam išpuoliui arba gaivalinei ar žmogaus sukeltai nelaimi, darantiems poveikį Sąjungai, arba pusiausvyros išlyginimo priemones, apsaugos priemones, susijusias su tabaku, ir pusiausvyros išlyginimo priemones, įskaitant muitinės įgyvendinamų saugumo priemonių taikymo sustabdymą. Šiomis aplinkybėmis Tarybos teisės turėtų būti išsaugomos taikant konsultavimosi procedūrą;
- (17) Asociacijos susitarimas turėtų būti pasirašytas, o prie šio sprendimo pridedami ES ir Andoros bendra deklaracija dėl laisvo asmenų judėjimo bei ES ir Andoros bendras pareiškimas dėl oro transporto turėtų būti pateikti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgaliojama Sąjungos vardu pasirašyti Susitarimą, kuriuo steigiama Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Andoros Kunigaikštystės bei San Marino Respublikos, kiekvienos kaip atskiros Šalies, asociacija, su sąlyga, kad tas Susitarimas bus sudarytas⁺⁵.

2 straipsnis

1. Patvirtinami prie šio sprendimo pridedami ES ir Andoros bendra deklaracija dėl laisvo asmenų judėjimo bei ES ir Andoros bendras pareiškimas dėl oro transporto.
2. Taryba atsižvelgia į šias Andoros deklaracijas:
 - i) Andoros deklaracija dėl tabako sektoriaus, ir
 - ii) Andoros deklaracija dėl ypatingos Andoros padėties ir saugumo bei viešosios tvarkos užtikrinimo.

⁺ Delegacijos / OL: žr. dok. ST 11787/2024.

⁵ Susitarimo tekstas paskelbtas OL L, ..., ELI: ...

3 straipsnis

1. Komisija atstovauja Sąjungai Asociacijos komitete, jungtiniuose komitetuose, muitinių bendradarbiavimo pakomitečiuose, maisto saugos ir veterinarijos bei fitosanitarijos pakomitečiuose, finansinių paslaugų pakomitečiuose ir Statistikos pakomitečiuose, taip pat visuose kituose pakomitečiuose ir darbo grupėse, įsteigtuose pagal Asociacijos susitarimo 76 straipsnio 8 dalį.
2. Kai Komisija atstovauja Sąjungai Asociacijos susitarimu įsteigtuose organuose, ji laiku informuoja Tarybą apie diskusijas bei posėdžių rezultatus ir tuose posėdžiuose priimtus aktus. Komisija taip pat atitinkamai informuoja Europos Parlamentą.

4 straipsnis

1. Kai Komisija pateikia Tarybai pasiūlymą, kuris, Komisijos nuomone, patenka į Asociacijos susitarimo taikymo sritį, ji nurodo, kad to pasiūlymo pagrindu priimamas teisės aktas po jo priėmimo turi būti taikomas ir Andorai bei San Marinui.

2. Pozicijas, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi jungtiniuose komitetuose, įsteigtuose pagal Asociacijos susitarimo 76 straipsnį, dėl tų jungtinių komitetų sprendimų, kuriais tik išplečiama Sąjungos teisės aktų taikymo sritis, kad jie būtų taikomi ir Andorai bei San Marinui, atlikus reikiamas technines adaptacijas, priima Komisija.
3. Pozicijos, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų jungtinių komitetų sprendimų, turinčių teisinę galią, išskyrus toje dalyje nurodytą galią turinčius sprendimus, priimamos SESV 218 straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka.

5 straipsnis

1. Nustatant priežiūros infrastruktūros vertinimo kriterijus ir tokio vertinimo atlikimo metodiką pagal 3 bendrojo protokolo 10 straipsnį, taikoma šiame straipsnyje nustatyta procedūra.
2. Europos priežiūros institucijos to vertinimo kriterijų projektą ir metodikos projektą perduoda Komisijai.
3. Komisija priima nuomonę dėl priežiūros infrastruktūros vertinimo kriterijų projekto ir tokio vertinimo atlikimo metodikos projekto. Ji perduoda savo nuomonę Europos priežiūros institucijoms ir Tarybai susipažinti.

4. 1 dalyje nurodytais kriterijais ir metodika kuo labiau atsižvelgiama į Komisijos pagal 3 dalį pateiktą nuomonę. Jei Europos priežiūros institucijos reikšmingai nukrypsta nuo Komisijos nuomonės, įskaitant nuo bet kokių joje pateiktų rekomendacijų, jos pateikia Komisijai visapusiškai motyvuotą paaiškinimą.

6 straipsnis

Prieš priimdama sprendimą pagal 3 bendrojo protokolo 15 straipsnį, Europos priežiūros institucija informuoja Komisiją, o ji savo ruožtu informuoja Tarybą.

7 straipsnis

1. Komisija, laikydamasi atitinkamose Asociacijos susitarimo nuostatose nustatytų sąlygų, priima Sąjungos sprendimus imtis šių priemonių:
- a) kompensacinių priemonių dėl netinkamo Asociacijos susitarimo taikymo, kuriomis siekiama ištaisyti disbalansą, kaip nustatyta Asociacijos susitarimo 90 straipsnio 7 dalyje;

- b) apsaugos priemonių, taikomų tuo atveju, kai taikant Asociacijos susitarimą kyla didelių ekonominių, visuomeninių ar aplinkosauginių regioninio pobūdžio sunkumų, kurie gali užsitęsti, arba pusiausvyros išlyginimo priemonių, kaip nustatyta Asociacijos susitarimo 97 straipsnyje;
 - c) apsaugos priemonių, taikomų įvykus teroristiniam išpuoliui arba gaivalinei ar žmogaus sukeltai nelaimėi, darantiems poveikį Sąjungai, arba pusiausvyros išlyginimo priemonių, kaip nustatyta Asociacijos susitarimo 98 straipsnyje;
 - d) apsaugos priemonių, susijusių su tabaku, kaip nustatyta Andoros protokolo 12 straipsnyje;
 - e) pusiausvyros išlyginimo priemonių, įskaitant muitinės įgyvendinamų saugumo priemonių taikymo sustabdymą, kaip nustatyta Andoros protokolo 24 straipsnyje.
2. Tuo atveju, kai Komisija ketina priimti bet kurią iš 1 dalyje nurodytų priemonių, ji laiku pateikia Tarybai pakankamai informacijos, kad Taryboje būtų galima prasmingai pasikeisti nuomonėmis. Komisija kuo labiau atsižvelgia į pareikštas nuomones. Komisija taip pat atitinkamai informuoja Europos Parlamentą.

8 straipsnis

1. Tam tikros Asociacijos susitarimo dalys taikomos laikinai pagal Asociacijos susitarimo 112 straipsnio 2 dalį, su sąlyga, kad Asociacijos susitarimas bus sudarytas vėliau, ir tol, kol jis įsigalios, nuo pirmos mėnesio, einančio po mėnesio, kurį Susitariančioji Šalis deponuoja savo ratifikavimo, sudarymo ar patvirtinimo dokumentus Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui, dienos, nebent kita Susitariančioji Šalis praneša, kad toks laikinas taikymas negalimas.
2. Data, nuo kurios Asociacijos susitarimas turi būti laikinai taikomas, paskelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
3. Jei tam tikrų Asociacijos susitarimo dalių laikino taikymo pagal šio straipsnio 1 dalį ir Asociacijos susitarimo 112 straipsnio 2 dalį sąlygos netenkinamos, Asociacijos susitarimas gali būti taikomas, visa apimtimi arba dalinai, tarp ES Šalies ir Andoros arba San Marino nuo pirmos antro mėnesio, einančio po mėnesio, kurį ES Šalis arba Andora ar San Marinas deponuoja savo ratifikavimo, sudarymo ar patvirtinimo dokumentus Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui, dienos, nebent ES Šalis arba Andora ar San Marinas praneša, kad toks laikinas taikymas negalimas.

9 straipsnis

Šio sprendimo 8 straipsnio tikslais, kol sprendimas įsigalios, ir laikantis Asociacijos susitarimo 112 straipsnio 2 ir 3 dalių, Asociacijos susitarimas laikinai taikomas, išskyrus klausimus, kurie nepriklauso Sąjungos išimtinai kompetencijai pagal SESV 3 straipsnį ir kurie šio sprendimo tikslais yra šie:

- a) Asociacijos susitarimo II dalies 5 skyriaus 27–32 straipsniai, tiek, kiek tie straipsniai susiję su netiesioginėmis investicijomis ir nedaro poveikio bendrosioms taisyklėms ir nekeičia jų taikymo srities;
- b) Asociacijos susitarimo V dalies 5 skyriaus 63 straipsnis, tiek, kiek tas straipsnis nedaro poveikio bendrosioms taisyklėms ir nekeičia jų taikymo srities.

10 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta ...

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
